

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Center za konservatorstvo
Restavratski center

KONSERVATORSKI NAČRT

Mapa 03

Naročnik:

Občina Krško

Cesta krških žrtev 14, SI - 8270 Krško

Ime enote:

Krško - Mavzolej družine Hočevar

EŠD: 16216

Izdavalec:

ZVKDS, Restavratski center

Poljanska 40, SI - 1000 Ljubljana

Št. kons. načrta in izvoda, kraj izdelave, datum

12/2013 *KN*, Ljubljana, maj 2013

PODATKI O IZDELOVALCIH KONSERVATORSKO RESTAVRATORSKEGA PROJEKTA

Izdelovalec:

ZVKDS, Restavratski center
Poljanska 40, SI - 1000, Ljubljana
zani: Jernej Hudolin, uida

Delovne skupine:

Tehnologija - kamen, nosilec sklopa

Sodelauci:

Služatelji konservatorsko - restavratorske delavnice na gradu Rajhenburg 2013

Tehnologija - kovina, nosilec sklopa:

Sodelauci:

Sluša telji konservatorsko - restavratorske
delavnice na gradu Rajhenburg 2013

Tehnologija - steklo, nosilec sklopa:

Sodelauci:

Služatelji konservatorsko - restavratske delavnice na gradu Rajhenburg 2013

Izdelali, nosilec sklopa:

Sodelauci:

Št. konservatorskega načrta in izvoda,

kraj, mesec in leto izdelave

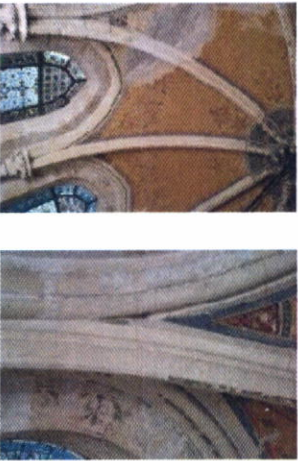

12/2013 KN, Ljubljana, maj 2013

© ZVKDS, Restauratorski center

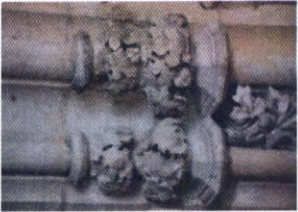

Use pravice pridržane. Vskrišna uporaba besedil, fotografij in načrtov

samo s soglasjem izdelovalca.

03 7.1 KAMNITI ELEMENTI

KONSERVATORSKO RESTAVRATORSKE TEHNOLOGIJE			
03 7		KAMEN	
03 7.1			
FOTOGRAFIJA		STANJE	POSEG
OZNAČBA			
7.1.13 Vitki stebri z akantovimi kapiteli 		<p>Stebri, ki se nahajajo v notranjosti in jih sestavljajo baze, stebri sami ter kapiteli so na delu stebrov zgoraj površinsko sprnjeni. Kapiteli imajo poškodovano rastlinsko figuralko po robovih. Za oboje gre iskati ralog v prisotni preeliki zračni vlagi. Spoji na stikih med posameznimi elementi so potrebni menjave.</p>	<p>Odstrani se spoje med elementi in jih andomesti s primernejšimi. Glede na sosednje elemente je potrebna sondaža o morebitni prisotnosti pozlačenih ali obarvanih arhitekturnih členov. Čiščenje naj poteka s pomočjo vodne pare. Sprnjeni deli se utrdijo s fiksativom. Manjkajočo geometrijo se domodelira z umetno modelirno maso v ustreznem barvnem tonu. V primeru najdenih pozlat ači barvanih predelov se opravi nova (barvna plast ali pozlata).</p>
7.1.14 Šilasti loki nad stebriči 		<p>Šilasti loki potekajo kot nadaljevanje vitkih stebrov po obokanem stropu do rastlinskega sklepnika na vrhu obokanega stropa. Na določenih mestih se kažejo možni pozlačeni predeli. Barvna plast se nahaja v območju sklepnika, drugje ni zaznana je pa možna. Kamen je najbolj poškodovan v spodnjem delu.</p>	<p>Šilaste loke se čisti z vodno paro. Utrdi se jih s fiksativom. Na spojih se nadomesti odpadlo maso. Na novo se pozlati predele, ki se pri sondaži kažejo kot prvotno pozlačeni. Spodnje predele, kjer so loki najbolj poškodovani se domodelira z umeto maso. Zgornje dele šilastih lokov se obarva istočasno in z uporabo enakih pigmentov in veziv kot sklepnik ter ometan strop.</p>
7.1.15 Rastlinski sklepnik 		<p>Sklepnik je kot zaključek stropnega dela izredno bogato grajen, tako figurativno kot barvno. Listi so pozlačeni. Na sredini je fiksirana nosilna konstrukcija lestencea. Vsa barvna plast je v slabem stanju.</p>	<p>Barvna plast se ne ohrani in se jo v celoti odstrani. Fiksirano vpetje za nosilno konstrukcijo razsvetljuje se očisti z ročnim brušenjem in premaže s protikorozivnim sredstvom, ter naknadno z ustreznim barvnim tonom. Nanese se novo barvno plast po prvotnem vzorcu in barvnem tonu.</p>

KONSERVATORSKO RESTAVRATORSKE TEHNOLOGIJE				
03 7 KAMEN				
03 7.1				
FOTOGRAFIJA		STANJE	POSEG	OZNAČBA
7.1.16 Napisni plošči pokojnikov		Napisni plošči pokojnikov v belem poliranem črnem kamnu sta vgrajevani in črke pozlačene. Prvotnega sijajni več. Površina je mat. Fiksacija je dobra. Pokrivne kapice nosilnih sider so korodirane.	Plošči se demontirata in očistita z vodno paro. Površina se ponovno spoliha do sijaja. Vgrajevane črke se ponovno pozlatijo. Sidera se po potrebi, če je ugotovljeno pri demontaži, da ne služijo več namenu, zamenjajo. pokrivne kapice se ohrani v originalu, zato se jih očisti in premaže s protikorozivnim sredstvom ter barvo z učinkom kovanelega elementa.	
7.1.17 Kip Kristusa z dvignjenima rokama		Kip Kristusa z dvignjenima rokama iz belega kamna je statično stabilen. Na horizontalnih legah so obloge atmosferske umazanije. V sklopu kipa se nahaja še njegov podstavek. Na podstavku so dobro vidni pozlačeni robovi. Polnilo podstavka ima vgrajen napis, ki je bil prvotno verjetno pozlačen.	Tako kip Kristusa z dvignjenima rokama kot njegov podstavek se očistita z vodno paro. Spoj med kipom in podstavkom se zamenja. Na novo se pozlati profilacijo podstavka. Vgrajen napis podstavka se pozlati po posvetu z odgovornim konservatorjem.	
7.1.18 Profilirano ostenje Z stene		Profilacija zahodne stene zaokroža prostor, kjer stoji kip in se šilasto zaključuje. Stiki med spoji so odpadli. Na rastičinskem okrasju se pojavlja površinska sprhnelost.	Površino se očisti z vodno paro. Profilacija se utrdi s fiksativom. Stiki se zapolnijo z ustreznno maso.	

03 7				KONSERVATORSKO RESTAVRATORSKE TEHNOLOGIJE	
03 7.1				KAMEN	
FOTOGRAFIJA		STANJE	POSEG	OZNAČBA	
7.1.19 Polstebra na Z steni 		<p>Situacija na polstebrih je podobna kot na profiliranem ostenju.</p>	<p>Površino se očisti z vodno paro. Profilacija se utrdi s fiksativom. Stiki na mestih med bazama, stebri in kapiteloma se zapolnijo z ustreznno maso.</p>		
7.1.20 Intarzirani pokrovi grobnice 		<p>Intarzirani pokrovi grobnice je fragmentiran na vseh šestih mestih, kjer se nahajajo ročaji za dvigovanje pokrova. Poleg teh poškodb je prečno po dolžini razpoka po celi dolžini. Pokrov sicer nosi sasma se, ni pa nanj več varno stopati. Okrog pokrova se nahaja prav tako intarzirana obroba, rahlo izven pohodnega nivoja.</p>	<p>Pokrov se demontira in prepelje v atelje. Ob priliki se pregleda statično situacijo podzemnega dela, ter se očisti posledice požara in njegovega gašenja pred leti. Predeli s fragmentacijo se odrežejo in z ustreznim kamnom nadomestijo. Na mestu razpoke čez celotno širino se pokrov razdvoji, očisti mesto preloma in ponovno zalepi z epoksidnimi lepili s pomočjo sider. Možnost nivojske izravnave se oceni ob odstranitvi pokrova.</p>		
7.1.21 Šahovnični tlaki 		<p>Šahovnični tlaki je v zadovoljivem statičnem stanju. Površinsko se nahajajo nečistoče. Lesk je izgubljen.</p>	<p>Tlaki se očisti in umije s pomočjo vodne pare. Mat površino se ubije s poliranjem do nepopolnega sijaja in premazom za kamen.</p>		

03 7 KONSERVATORSKO RESTAVRATORSKE TEHNOLOGIJE			
03 7.1 KAMEN			
FOTOGRAFIJA	STANJE	POSEG	OZNAČBA
7.1.22 Križnorebrasti obok 	<p>Ometan križno - rebrasti obokani strop je v spodnjih predelih brez posilkave. Sprhnela je zaradi vlage kot posledico toplotnega mostu med notranjostjo glavnega in podstrešnega prostora. Omet kaže zadovoljivo izravnavno stanje. Stropna posilkava se nadaljuje v predelu sklepника čez šliaste loke, v spodnjem delu pa na ostenje oken, oziroma njihove kamnite okvire ter špalete.</p>	<p>Površina obokanega stroga se nežno očisti brez uporabe čistilnih sredstev. Utrdi se vse predele s poudarkom na sprhnelih mestih, kjer je barvna plast odpadla. Napravi se retuša manjkajočih posilkav. Hkratno se rešuje še retuša posilkav, ki se nadaljujejo preko lokov v predelu sklepnika ter na kamnitih okvirjih oken.</p>	

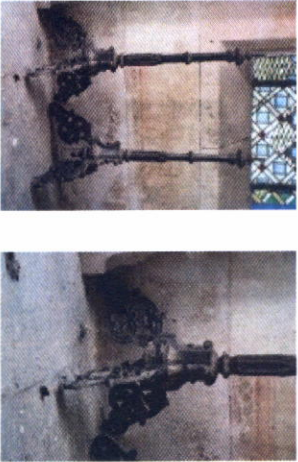
	03 7.2 KOVINSKI ELEMENTI

03 7

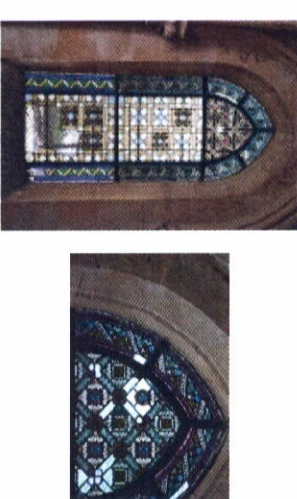
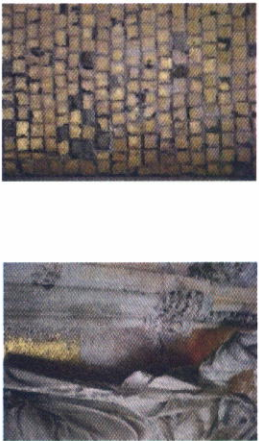
KONSERVATORSKO RESTAVRATORSKE TEHNOLOGIJE

03 7.2

KOVINA

FOTOGRAFIJA		STANJE	POSEG	OZNAČBA
7.2.7 Samostoječi svečniki		Štirje svečniki se nahajajo v prostoru mavzoleja. So korodirani, barvna plast je odstopljena.	Za svečnike veljajo enaki postopki kot za križ na strehi s to razliko, da se jih v vsakem primeru ob začetku del umakne iz gradbišča.	
				

03 7.3 STEKLENI ELEMENTI

KONSERVATORSKO RESTAVRATORSKE TEHNOLOGIJE			
03 7			
03 7.3			
FOTOGRAFIJA	STANJE	POSEG	OZNAČBA
7.3.1 Poslikano steklo timpanona 	<p>Vitrjai timpanona je na nekaj mestih v preteklosti neposredno rekonstruiran. Nosilna kovinska konstrukcija je korodirana.</p>	<p>Vitrjai timapanona se odstrani, po potrebi tudi kovinska nosilna konstrukcija. Nosilna konstrukcija se nizkotlačno očisti na mestu ob priliki čiščenja kamnitih elementov oziroma v ateljeju. Rekonstruirani deli v preteklosti na vitraju se nadomestijo s primernejšo rekonstrukcijo.</p>	
7.3.2 Poslikana stekla oken 	<p>Vitrjai oken se nahajajo v zgornjih dveh predelnih polnitvah v originalu. Spodnje predelne trejline so v preteklosti neposredno rekonstruirane. V manjših delnih površinah so v preteklosti popravljene tudi na mestih originalne izvedbe. Pponovno so vitraji najbolj poškodovani v spodnjih, že rekonstruiranih delih. Poškodbe so glede na pozicijo poškodb očitno posledica vandalizma.</p>	<p>Vitrjai se odstranijo in prepeljejo v atelje. V preteklosti rekonstruirani deli se odstranijo in nadomestijo s primernejšimi po zgodovinski analogiji. Montaža na prvotno mesto se vrši tik preden se namesti zaščitne kovinske mreže. Za koninsko nosino konstrukcijo veljajo enaki postopki kot v primeru nosilne konstrukcije timpanona.</p>	
7.3.3 Pozlačen mozaik 	<p>Mozaik v polnilu Z stene za kipom kristusa z dvignjenima rokama je v slabem stanju. Tesele so izdelane na način hrbtna pozlate na steklo. Ogromni predeli so odpadli. Na večjih površinah še obstoječega mozaika gre za odstopanje plasti z več kot očno napltnjenostjo.</p>	<p>Pozlačen mozaik se odstrani. Podlaga se izravna, razbrazda zaradi boljšega oprijema in utrdi. Odstranjene tesele se ohrani in uporabi pri ponovni namestitvi. Manjkajoče tesele se nadomesti z rekonstruiranimi po isti tehnologiji kot so narejeni originali.</p>	